

Autoritațile publice, concurența neloială și acțiunile speculative

Numeroasele incertitudini politice, economice și sociale din ultima perioada, dublate de o creștere semnificativă a prețurilor bunurilor de consum au determinat Guvernul României să modifice cadrul legislativ existent și să reglementeze într-o manieră mai strictă comportamentul comercial al comercianților, urmărind combaterea unor potențiale acțiuni speculative, dar și a practicilor de concurență neloială.

Combaterea acțiunilor speculative

În ceea ce privește acțiunile speculative, dispozițiile Ordonanței de urgență nr. 84/2022 privind combaterea acțiunilor speculative și pentru modificarea și completarea unor acte normative reglementează trei de fapte care constituie acțiuni speculative, respectiv: (i) practicarea de prețuri nejustificat de mari; (ii) limitarea nejustificată a producției ori vânzării; (iii) realizarea unor stocuri suplimentare de marfă pentru crearea unui deficit în piață și revânzarea ulterioară a acestora la un preț mult mai mare.

Trebuie remarcat faptul că aplicabilitatea prevederilor anterioare este limitată temporal. În mod concret, prevederile legale adoptate urmăresc combaterea acțiunilor speculative în situații excepționale, cum ar fi starea de mobilizare a forțelor armate, starea de război ori asediu, precum și starea de urgență ori de alertă sau în alte situații de criză stabilite prin acte ale Parlamentului ori Guvernului României. Noțiunea de situații de criză nu este definită, autoritățile statale având, astfel, o marjă de discreție semnificativă în aprecierea unei situații de acest fel.

În cazul producerii unei astfel de situații excepționale, Guvernul României va adopta o hotărâre privind produsele și serviciile considerate esențiale susceptibile a fi supuse unor situații de risc speculativ. Astfel, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor va fi abilitată să aplice prevederile în materie de acțiuni speculative față de persoanele fizice, iar Consiliul Concurenței va avea competența analizării și sancționării unor astfel de practici savârșite față de întreprinderi.

Concurența neloială

Pentru a crea un cadru legal funcțional, Guvernul României a adoptat modificări și în ceea ce privește practicile de concurență neloială.

Un prim aspect care trebuie remarcat este reprezentat de introducerea unui nou concept, respectiv cel al poziției superioare de negociere a unei întreprinderi. Conceptul desemnează situația de natură să genereze dezechilibre semnificative între o întreprindere activă pe piață și o altă întreprindere care nu deține o poziție dominantă, dar

beneficiaza de o situație superioara datorata anumitor caracteristici specifice ale pieței (*i.e.* structura lanțului de producție și distribuție, vulnerabilitatea față de factori externi, perisabilitatea).

Pentru stabilirea unei poziții superioare de negociere vor fi luate în considerare mai multe criterii, respectiv un dezechilibru de forțe generat de cota de piață ori de notorietatea marcii, importanța relațiilor comerciale pentru activitatea celeilalte întreprinderi, precum și absența unei soluții alternative echivalente pentru cealalta întreprindere.

Astfel, conform noilor prevederi legale sunt interzise practicile care contravin uzanțelor cinstite și principiului general al bunei-credințe, fiind incluse în aceasta noțiune acțiunile speculative și exploatarea unei poziții superioare de negociere.

În investigarea unor astfel de practici, inspectorii de concurență vor putea solicita informații și vor putea efectua inspecții inopinate la sediile și punctele de lucru ale întreprinderilor, după primirea autorizării judiciare.

De asemenea, un aspect important introdus de noile prevederi legale este reprezentat de puterea probatorie a deciziilor Consiliului Concurenței ramase definitive. Conform noii reglementarii, deciziile autorității de concurență au caracter probator cu privire la săvârșirea practicilor de concurență neloiala în fața instanței de judecată în cazul unor litigii privind despăgubirile solicitate de victimele actelor de concurență neloiala, facilitând astfel efortul probatoriu al companiilor afectate de astfel de fapte.

În cele din urmă, regimul sancționatoriu adoptat prevede amenzi de la 50.000 la 500.000 lei pentru persoane juridice, respectiv de la 5.500 la 11.000 de lei pentru persoane fizice. Deși sumele maxime ar putea părea la prima vedere ca având un caracter mai puțin disuasiv mai ales în cazul companiilor mari, beneficiare ale unor poziții superioare de negociere, în situația unei activități intense a Consiliului Concurenței, aplicarea repetată a unor astfel de amenzi poate reprezenta mijlocul adecvat de evitare a practicilor de concurență neloiala.

Noile prevederi legale introduse în legislație reprezintă o modalitate suplimentară de protejare a consumatorilor și întreprinderilor, eficiența acestor măsuri putând fi observată doar după punerea în practică a acestor dispoziții legale. Până la momentul testării practice a acestor dispoziții, mai este necesară doar aprobarea legislației secundare de către autoritățile abilitate pentru crearea unui cadru legal complet, cu reguli și proceduri clare.

Nota: Mona Banu (senior attorney at law) și Darius Trușculete (attorney at law), avocați specializați în dreptul Uniunii Europene și dreptul concurenței în cadrul Schoenherr și Asociații SCA